

и църковенъ музикадиректоръ, определятъ и областта на неговата творческа дейностъ. Въ изкуството на Б. сж отразени чъртитъ на музикалния барокъ — съ всичкото негово великолепие и прелестъ. Както въ църковната, така и въ свѣтската негова инструментална музика, полифонното майсторство е доведено до най-високо съвършенство, което му предава новъ блѣсъкъ и сжщевременно го свързва съ красотитъ на монодичния стилъ, така че — двата стила се обобщаватъ въ неговитъ творения по единъ съвършенъ начинъ. Б. не е откривателъ на нови полета и пжтища: той обобщава, по единъ сврхгениаленъ начинъ, придобивкитъ на миналото и на своята съвременностъ и ги довежда до най-високо съвършенство. Дълбоко вѣрваща натура, той се изявява като такъвъ и въ духовната и въ свѣтската си музика: и едната и другата той отрежда въ служба и прослава на своя Богъ. И при кантатитъ и пасионитъ, както и при соловитъ концерти и оркестровитъ сюити — на всѣкжде е отразенъ неговия копнежъ по вѣчнитъ нѣща и мистичността на смъртъта. За протестантската църковна музика Б-витъ кантати и пасиони означаватъ най-високата нейна точка. Той довежда техниката на хорала до най-голѣмо съвършенство. Баховитъ хорали — съ своята глжбина и духовностъ, съ линеарната си полифония — сж едно високо изкуство, което въ сжщото време е достъпно и за масата. 200 църковни кантати на Б. даватъ най-ярка представа за монументалността на неговия стилъ. Тукъ вокалното и инструменталното — съединени съ едно висше майсторство, като гласовата пѣвучестъ и инструментална фигурираностъ, сж въ таково идеално единение, че отвещатъ въ нѣкаква неземна трансценденталностъ. Неговитъ Да саро и хорални арии при кантатитъ и пасионитъ сж въ служба само на глжбината на чувството, а речитативитъ — съ подвижността и естествената си декламация — иматъ сжщо високо назначение. „Коледната оратория“ на Б., както и „Страститъ по Йоана“ и „Страститъ по Матея“ се различаватъ отъ кантатитъ по това, че голѣмитъ хорове заематъ малко мѣсто, до като хора-

литъ и малкитъ хорове на народа иматъ предимство. Въ „Голѣмата“ — h moll Меса има отразени и протестантски и католически християнски духъ, като полифоннитъ хорове заематъ едно важно мѣсто въ нея: при 3 арии и 6 дуета — 14 хора. При инструменталнитъ концерти и оркестрови творби, Б. превъзхожда своитъ предходници и съвременници — съ по-голѣма грижа за тематическото развитие и съ закржлеността на формата. **Остинато** играе въ творбитъ на Б. една значителна роля. Неговиятъ ритъмъ е много разнообразенъ, хармонията му смѣла и богата. Полифонното му майсторство се изявява съ поразителна сила въ всички негови творения, като се започне отъ хоралитъ и хоралнитъ преработки, голѣмитъ вокални творби — кантати и пасиони, инструменталнитъ концерти, оркестрови сюити, клавирни и органични токати, и се достигне до многобройнитъ му фуги — всичко изразъ на непосредно творческо вдхновение. Въ музиката на Б. и неговиятъ великъ съвременникъ Хендель, дѣлата духовна култура на барока намира най-ясенъ и върховенъ изразъ (Р. Хасъ). Освенъ изброенитъ по-горѣ творения, Б. е писалъ: 4 сюити за оркестръ, 20 концерта за органъ и пиано върху чужди оригинали, както и множество прелюдии, сонати, токати, фантазии, вариации, сюити, хорални форшпили и хорали за тѣзи инструменти. Неговиятъ: Wohltemperiertes Klavier — 48 прелюдии и фуги — въ всѣка отъ дветѣ части по една прелюдия и фуга, въ всѣка мажорна и минорна тоналностъ, е произведение, което има огромно практическо значение. — презъ него трѣбва да премине всѣкой единъ пианистъ. „Изкуството на фугата“ — 15 фуги и канони върху една и сжща тема, е сжщо едно извънредно ценно дѣло; 3 партити и 3 сонати за цигулка-соло, (между които въ партитата d moll безсмъртната „шакона“), както и за излѣзлитъ вече изъ употрѣба инструменти **гамба** — 3 сонати и **лютна** — 3 партити, съставяятъ голѣмото му творческо наследство. Отъ множеството монографии и изследвания за Б. — заслужава да се поменатъ най-капиталнитъ: на Филипъ Спита и Андре Пиро.